

استاد آیت الله حائری شیرازی رَحِمَهُ اللهُ

سرشناسه: حائری شیرازی، محمدصادق، ۱۳۱۵ - ۱۳۹۶. عنوان و نام پدیدآور:
 امر به معروف و نهی از منکر / [محمی الدین] حائری شیرازی؛ تدوینگران:
 حمیدرضا باقری- محمدرضا قادری. مشخصات نشر: قم: نهاد نمایندگی
 مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها، دفتر نشر معارف، ۱۴۰۳. مشخصات
 ظاهری: ص ۳۴۲. شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۶۹۰۰۰ وضعیت فهرست‌نویسی:
 فیبا یادداشت: کتابنامه. موضوع: امر به معروف و نهی از منکر
 موضوع: Enjoining what is good and prohibiting what is evil
 موضوع: امر به معروف و نهی از منکر -- جنبه‌های قرآنی موضوع:
 Enjoining what is good and prohibiting what is evil* -- Qur'anic teaching
 شناسه افزوده: نهاد نمایندگی مقام معظم رهبری در دانشگاه‌ها.
 دفتر نشر معارف رده‌بندی کنگره: BP۲۲۶/۴ رده‌بندی دیویی:
 ۲۹۷/۳۷۷۵ شماره کتابشناسی ملی: ۹۹۳۵۶۷۹

فیبا

معارف

■ عنوان: امر به معروف و نهی از منکر ■ مؤلف: آیت‌الله محی الدین
 حائری شیرازی ■ تدوین: حمیدرضا باقری- محمدرضا قادری ■ بازبینی
 و ویراستاری محتوایی: محسن عرفانپور- محمد کاظم خواجه‌احسنی
 ■ ویراستاران: محمود زارعی - محسن قرائی ■ صفحه‌آرا: محمدصادق
 صالحی ■ ناشر: دفتر نشر معارف (وابسته به نهاد نمایندگی مقام معظم
 رهبری در دانشگاه‌ها) ■ نوبت چاپ: اول، ۱۴۰۳ ■ شمارگان: ۱۰۰۰ جلد
 ■ قیمت: ۲۴۰،۰۰۰ تومان ■ شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۴۱-۶۹۰۰۰

پایه قانون اساسی اسلامی
 (مجلس شورای اسلامی ایران)

@haerishirazi

شماره تماس دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله حائری شیرازی:
 ۰۹۱۹۵۱۹۴۶۶۶

دفتر نشر معارف قم، خیابان شهداء، کوچه ۲۲، شماره ۲، تلفن و نمابر: ۰۲۵۳۷۴۰۰۰۴

مدیریت پخش: موسسه باتوق کتاب - ۰۲۵۳۱۰۷۷

مراکز پخش

■ اراک: ۰۸۶-۳۲۲۲۹۰۳۸ ■ ارومیه: ۰۴۴-۳۲۲۵۶۶۴۱ ■ اصفهان: ۰۳۱-۳۲۲۵۱۲۴۱
 ■ اهواز: ۰۶۱-۳۲۲۲۸۰۰۰ ■ ایلام: ۰۸۴-۳۲۲۶۴۸۵۷ ■ بجنورد: ۰۵۸-۳۲۲۶۳۲۷۸
 ■ بندرعباس: ۰۷۶-۳۳۶۱۵۵۷ ■ بیرجند: ۰۵۶-۳۳۲۳۲۵۱۲ ■ تهران: ۰۲۱-۸۹۱۱۲۱۲
 ■ خرم‌آباد: ۰۶۶-۳۲۲۲۲۲۷۱ ■ رشت: ۰۱۳-۳۲۲۳۴۵۶۹ ■ زنجان: ۰۲۴-۳۲۲۶۶۴۲۵
 ■ ساری: ۰۱۱-۳۲۲۶۲۲۳۰ ■ سمنان: ۰۲۳-۳۲۴۵۳۲۱۱ ■ شهرکرد: ۰۲۸-۳۲۲۵۰۰۰۴
 ■ شیراز: ۰۷۱-۳۲۲۴۴۶۱۴ ■ قزوین: ۰۲۸-۳۲۳۴۰۰۷۶ ■ قم: ۰۲۵-۳۷۷۴۲۱۵۷
 ■ کرمان: ۰۳۴-۳۲۲۳۱۴۶۶ ■ کرمانشاه: ۰۸۴-۳۷۳۳۸۴۱۱ ■ گرگان: ۰۱۷-۳۲۲۳۷۸۰
 ■ مشهد: ۰۵۱-۳۲۲۳۰۱۱۹ ■ یاسوج: ۰۷۴-۳۲۲۳۲۴۰۲ ■ یزد: ۰۲۵-۴۶۲۳۰۳۳۱

www.ketabroom.ir | E-mail: info@ketabroom.ir

@MaarefBook

﴿يُؤْتِي الْحِكْمَةَ مَنْ يَشَاءُ وَمَنْ يُؤْتَ الْحِكْمَةَ فَقَدْ أُوتِيَ خَيْرًا كَثِيرًا وَمَا يَذَّكَّرُ إِلَّا أُولُو الْأَلْبَابِ﴾

((خدا! به هرکس که بخواهد حکمت می‌بخشد و به هرکس حکمت داده شود، به یقین، خیری فراوان داده شده است؛ و جز خردمندان، کسی پند نمی‌گیرد))

فهرست

مقدمه	۱۹
فصل اول: ماهیت‌شناسی	
چیستی و حکمت امر به معروف و نهی از منکر	۲۳
امر به معروف یعنی در دنده بودن	۲۳
امر به معروف، به منزله موج شکن فتنه‌ها	۲۴
نهی از منکر، نشانه سلامت عصب‌های انسان و جامعه	۲۶
جهاد و نهی از منکر، عامل جذابیت دین	۲۷
امر به معروف، نشانه ثقل شخصیت انسان	۲۹
امر به معروف، خُلق و روحیه‌ی خدایی است	۳۰
حدّ تأثیر امر به معروف برای انسان	۳۱
نهی از منکر، زمینه آزادی انسان و خروج از اکراه	۳۲
جهاد و نهی از منکر، عامل رفع زور و اکراه از جامعه	۳۴
ویژگی‌ها و خصوصیات امر به معروف و نهی از منکر	۴۰
نماینده‌ی از جانب خدا	۴۰
نهی از منکر در عین پذیرش امکان اختلاف نظر	۴۱
دین صامت و دین ناطق	۴۲
شب سمور گذشت و لب تنور گذشت	۴۴
نهی از منکر بن بست ندارد	۴۵
ارزش و اهمیت امر به معروف و نهی از منکر	۴۶
«گفتن» حقیقتاً اثر دارد	۴۶
امر به معروف، حافظ دین و محبت خدا	۴۶

امر به معروف، مرتفع‌ترین پُست دیده‌بانی	۴۷
تأثیرات امر به معروف را کم ارزیابی نکنید	۴۷
رزق‌های تربیتی کوچک را مغتنم بدانید	۴۸
امر به معروف را خداگران می‌خرد	۴۸
ارزش و اهمیت نهی از منکر در بازار	۴۹
تمایز «حق‌طلبی» از «راحت‌طلبی» به وسیلهٔ اسلام سیاسی	۵۰
تفاوت «امر به معروف» و «نهی از منکر»	۵۱
امر به معروف، احیای فطرت است و نهی از منکر، سرکوب طبیعت	۵۱
تعریف قرآن از «سقیه»	۵۳
نهی از منکر سفیهان، مقدمهٔ امر به معروف آنهاست	۵۴
امر به معروف، علم می‌خواهد؛ اما نهی از منکر، وقار و قدرت	۵۵
۹۵ درصد مردم مشمول امر به معروف‌اند	۵۶
هاییل و تشخیص اشتباه موقعیت نهی از منکر از امر به معروف	۵۶
توانایی غضب کردن، ابزار نهی از منکر است	۵۹
از واجب تا معروف، از حرام تا منکر	۶۲
هر واجبی معروف، و هر حرامی منکر نیست	۶۲
امر به «واجب معروف نشده»، حرکت در سربالایی است	۶۳
بدون لحاظ کردن این نکته، به نتیجه نخواهیم رسید!	۶۴
شاهدی برای تفاوت معنای معروف با واجب	۶۵
«ولایت» و «امر به معروف»	۶۶
ولایت، عامل تعیین‌کنندهٔ ارزش همهٔ اعمال	۶۶
تأثیر ولایت در حرکت به سوی خدا	۶۹
جایگاه امر به معروف در کشتی ولایت‌الله	۷۱
امر به معروف، بر امر شونده ولایت پیدا می‌کند	۷۴
ولایت طرفینی در امر به معروف، مصداق ولایت الهی است	۷۴
میوه‌های مصنوعی و گل‌های پلاستیکی!	۷۵
«نماز» و «امر به معروف»	۷۷
نماز، اصلاح‌کنندهٔ منکرات درونی هر شخص	۷۷

خودکفا شدن انسان به وسیله نماز	۷۹
راه فعال سازی امر به معروف و نهی از منکر درونی	۸۰
نماز به انسان شهادت امر به معروف می دهد	۸۱
فصل دوم: آثار و پیامدها	
آثار فردی امر به معروف و نهی از منکر	۸۵
امر به معروف، به منزله شاخه بزرگ وجود انسان	۸۵
انسان با مبارزه با بدی ها پاک می شود	۸۵
رمز انسان ساز بودن امر به معروف	۸۶
امر به معروف، کامل کننده حقیقت انسانی	۸۷
تبعات امر به معروف، داروی دردهای باطنی انسان	۸۸
تلخی امر به معروف و سیر شدن از حیات دنیا	۸۸
امر به معروف، ورزش فطرت است	۸۹
امر به معروف مایه بصیرت و تفقه در دین	۹۰
امر به معروف و نهی از منکر، مایه ازدیاد قدرت تمیز بین خوب و بد	۹۱
هر کس دیگران را تربیت کند، خودش هم تربیت می شود	۹۳
امر به معروف، عامل به معروف خواهد شد!	۹۶
نهی از منکر کنید تا بهتر بتوانید نهی از منکر کنید!	۹۷
هنگام امر به معروف هم سرمان به کار خودمان است!	۹۸
عشق و علاقه ویژه مردم به آمرین به معروف از ذریه ابراهیم	۱۰۰
امامت و رهبری، از آثار پیشگامی در امر به معروف است	۱۰۴
ثواب الگو شدن در امر به معروف	۱۰۵
شراکت آمر به معروف در ثواب انجام معروف	۱۰۶
هیچ امر به معروفی بی نتیجه نیست	۱۰۶
آثار اجتماعی امر به معروف و نهی از منکر	۱۰۸
«مؤمن»، موج شکن بی اعتمادی و بیم در جامعه	۱۰۸
امر به معروف و نهی از منکر، ضامن اساسی ترین حقوق بشر	۱۱۱
نهی از منکر کنید تا قدرت پیدا کنید	۱۱۲

خدا برای آمرین به معروف، «یارگیری» می‌کند	۱۱۳
امر به معروف و نهی از منکر در مقیاس جامعه و امت	۱۱۵
رسالت و مأموریت امت اسلام برای مردم جهان	۱۱۵
امداد الهی به امت ناهی از منکر	۱۱۹
آثار تکوینی امر به معروف	۱۲۱
حکمت طول عمر آقای بهلول	۱۲۱
دفع عذاب در پی رواج نهی از منکر	۱۲۲
عواقب ترک امر به معروف و نهی از منکر	۱۲۴
گناه ندانستن ترک امر به معروف، خیلی خطرناک است	۱۲۴
خطر اکتفا به نهی از منکر قلبی	۱۲۵
دنبال بهانه برای ترک نهی از منکر نباشید!	۱۲۶
طرد تارک امر به معروف از جامعه ایمانی و فطرت‌گرا	۱۲۶
ترک امر به معروف، حال معنوی انسان را سلب می‌کند	۱۲۷
تا نهی از منکر نکنی دعایت مستجاب نمی‌شود	۱۳۰
خداوند عزت و شجاعت را از تارک امر به معروف می‌گیرد	۱۳۰
ترک نهی از منکر، موجب ذلت و کم ارزشی فرد می‌شود	۱۳۲
توجه‌گران ترک امر به معروف، خودشان مبتلا خواهند شد	۱۳۲
هم عاقبتی اهل معصیت و تارکین نهی از منکر	۱۳۳
اهل منکرات و تارکین نهی از منکر، با هم عذاب می‌شوند	۱۳۵
حتی در شهرهای مذهبی نهی از منکر را سست نگیرید	۱۳۵
ببینید با ترک نهی از منکر، تا کجا را می‌بازیم ...!	۱۳۶
مردم نگذارند که مجرمین، دولت را خسته کنند	۱۳۷
گاهی رواج منکرات برای چشاندن عواقب ترک نهی از منکر است	۱۳۸
اختلاس‌ها نتیجه نبودن روحیه امر به معروف	۱۴۱
عاقبت مساجدی که اجازه تشکیل بسیج و گروه مقاومت را نمی‌دهند	۱۴۲
تبعات ترک نهی از منکر را گردن خدا نیندازید	۱۴۴
تسامحی نبودن را از یهود بیاموزیم!	۱۴۵

فصل سوم: مصادیق و موضوعات

اولویت ها و موضوعات مهم برای امر به معروف و نهی از منکر	۱۵۱
لزوم تفکیک بین منکرات ریشه ای و منکرات شاخه ای	۱۵۱
منکرترین منکر، ولایت طاغوت است	۱۵۲
مهم ترین گناه اجتماعی که باید با آن مقابله کرد، چیست؟	۱۵۴
عدم تفرقه مهم تر از امر به معروف و نهی از منکر	۱۵۶
ربا، انکر منکرات است	۱۵۸
رسانه، مهمترین مرکز برای کار فرهنگی	۱۵۹
ضرورت نهی از منکر قدرتمندان توسط علما	۱۶۰
نهی از منکر را از دانه درشت ها شروع کنید	۱۶۴
حکم را روی قویترین ها اجرا کنید	۱۶۵
بیشتر بودن هزینه مصلحت سنتی نابجا برای برخورد با دانه درشت ها	۱۶۶
امر به معروف و نهی از منکر بدون شرک شناسی، بی فایده است	۱۶۸
اصلاح سیستم مهم ترین امر به معروف و نهی از منکر	۱۷۰
حساسیت نسبت به رواج ادبیات شرک آلود	۱۷۰
نهی از منکر مداحانی که غلو می کنند	۱۷۲
نسبت به آلودگی محیط زیست مسئول هستید	۱۷۳
لزوم حفظ حرمت روز جمعه و امر به معروف نسبت به آن	۱۷۳
حساسیت نسبت به نهی از منکر در زمینه قاچاق و مواد مخدر	۱۷۵
نهی از منکر مسئولین	۱۷۶
وظیفه حکومت اسلامی در آزاد گذاشتن نهی از منکر مسئولین	۱۷۶
مردم، مجریان اصلی حدود الهی در جامعه	۱۷۸
شیوه نهی از منکر مسئولین	۱۸۰
حجاب	۱۸۱
حجاب، اولین سنگر است	۱۸۱
نیاز ندارم شما مرا ببینید	۱۸۱
یک استدلال عقلی در باب حجاب	۱۸۲
چرا حجاب صورت، واجب نیست؟	۱۸۳

حساسیت زدایی تدریجی نسبت به بدحجابی و بی حجابی	۱۸۴
از امام رضا (ع) خجالت بکش!	۱۸۴
تفاوت برخورد با بی حجاب ناآگاه و بی حجاب خط شکن	۱۸۵
تفاوت برخورد با بی حجاب ناآگاه و چشم چران مغرض	۱۸۵
بر خوبی های خود بیفز!	۱۸۸
در غیر از واجبات و محرمات، سخت گیری نکنید	۱۹۰
احتیاط، در ترک اینطور احتیاط ها است	۱۹۰
زیاده خواهی در حجاب، ممنوع!	۱۹۱
اکراه به بی عفتی	۱۹۲
بدانیم حجاب با خون ها و خون دل ها به دست ما رسیده!	۱۹۲
پرونده های دادگستری، منبعی غنی و مستند برای نمایش تبعات بی حجابی	۱۹۳
برگزاری با کیفیت جلسات دعا و مناجات، راهی غیر مستقیم برای ترویج حجاب	۱۹۴
کمک به جامعه برای انتخاب حجاب از روی بصیرت و آگاهی	۱۹۴
تکریم زنان چادری و محجبه	۱۹۵
حجاب در دنیا در حال پیشروی است	۱۹۶

فصل چهارم: آمران و ناهیان

ویژگی های آمر و ناهی	۱۹۹
منشأ روحیه امر به معروف، «مهربانی» است	۱۹۹
امر به معروف، شخصیت طبیعی دارد نه مصنوعی	۱۹۹
انسان اجتماعی نمی تواند امر به معروف نکند	۲۰۰
مراحل و کلاس های قبل از امر به معروف و نهی از منکر	۲۰۰
لزوم کسب و جاهت برای ادای وظایف شرعی	۲۰۳
کسب و جاهت توسط علامه مجلسی (رحمه الله) جهت امر به معروف	۲۰۴
مؤمن، محکم است	۲۰۵
کسی که جذبه ندارد، اینطور پست ها را قبول نکند	۲۰۵
باید به موقع، بد اخلاق باشیم!	۲۰۷
امر به معروف برای انسان پاک جذّاب است!	۲۰۷

شناخت حدود الله	۲۰۸
اول مقلد شوید، بعد مجاهد	۲۰۹
ضرورت مسئله دانی برای ناهین از منکر	۲۱۱
توجه به سوابق افراد در تشکیل گروه‌های امر به معروف	۲۱۲
امر به معروف در سیره انبیا و اهل بیت و بزرگان	۲۱۳
امر به معروف، تعهد خداوند از رسولانش	۲۱۳
امر به معروف، تأسی به سیره علوی است	۲۱۳
امر به معروف‌های امیرالمومنین در بازار کوفه	۲۱۵
محب سید الشهداء نمی تواند اجتماعی فکر نکند!	۲۱۷
نهی از منکر مرحوم آیت الله سید نورالدین حسینی الهاشمی رحمه الله علیه	۲۱۸
پس طلبه شدی برای چه؟!	۲۱۸
نهی از منکر آیت الله محمد تقی خوانساری رحمه الله علیه	۲۱۹
امر به معروف و کارهای فرهنگی دختر آقا سید علی	۲۲۰
خانه بی صاحب!	۲۲۲
اخلاص و تأثیر کلام مرحوم آیت الله ری شهری رحمه الله علیه	۲۲۲
طلبگی و زمینه مساعد آن برای امر به معروف	۲۲۳
وظیفه حکومت در قبال امر به معروف	۲۲۶
تشکیل حکومت پشتوانه اجرای احکام الهی	۲۲۶
انقلاب و مانع‌زدایی از ترویج معروف	۲۲۷
چهار وظیفه اصلی هر مسئول	۲۲۸
ضرورت هماهنگی دولت و مردم در امر به معروف	۲۲۹
لزوم تکریم ویژه نسبت به آمرین به معروف توسط حاکمیت	۲۲۹
امر به معروف در خانواده	۲۳۱
امر به معروف زن و شوهر نسبت به همدیگر، ذخیره روز مبادا	۲۳۱
آتش در خانه!	۲۳۳
تربیت تهاجمی کودکان در برابر مفاسد	۲۳۴

فصل پنجم: روش‌ها

مراتب امر به معروف	۲۳۹
اهمیت شگرف امر به معروف و نهی از منکر قلبی	۲۳۹
تارک تمام مراتب نهی از منکر، انسانی واژگونه است	۲۴۰
مرتبه امر به معروف، جلوه‌ای از شعاع وجودی انسان است	۲۴۳
شیوه‌های انجام امر به معروف و نهی از منکر	۲۴۵
اصلاح تدریجی آیین نامه‌ها با وارد شدن به میدان عمل	۲۴۵
آیا در امر به معروف، حتماً حالت آمرانه و استعلا لازم است؟	۲۴۶
هم امر و هم پیشنهاد، امر به معروف هستند	۲۴۷
تفاوت امر به معروف و نهی از منکر در مخاطب آن است، نه زبان آمرانه و ناهیا نه	۲۴۷
تأثیر تربیتی برافروختگی از گناه	۲۴۸
تنها گذاشتن فرد با دل و وجدان خودش	۲۴۸
امر به معروف با لسان قوم	۲۴۹
استفاده از ابزار روز در امر به معروف	۲۵۱
گسترش آزادی‌های مشروع، بهترین راه مبارزه با منکرات	۲۵۳
سه ویژگی امر به معروف و نهی از منکر در قیام امام حسین (علیه السلام)	۲۵۴
اولویت امر به معروف غیرلفظی بر لفظی	۲۵۶
اگر می‌توانی با عملت امر به معروف کنی گفتن لازم نیست	۲۵۶
کار گروهی و تشکیلاتی در امر به معروف	۲۵۶
امر به معروف گروهی، مایه حفظ سوز و آتش درون	۲۵۷
تشکیل گروه‌های صنفی برای امر به معروف	۲۵۸
لزوم انسجام گروه‌های بانوان برای امر و نهی	۲۵۹
معلمی و پرستاری، بستری خوب برای امر به معروف و نهی از منکر	۲۶۰
تهاجم فرهنگی و همسطح کردن مردم با دشمنانشان	۲۶۱
اقامه حدود	۲۶۳
چرا فوتبال زیباست؟!	۲۶۳
فلسفه اقامه حدود، تعظیم حکم خدا در نظر جامعه	۲۶۸
اقامه حدود، عامل ایجاد تفاوت بین معروف و منکر	۲۶۹

اقامه حدود، عامل جدی گرفتن امور به ظاهر ساده	۲۶۹
رشد تصاعدی گناه در صورت عدم اجرای حدود و نهی از منکر	۲۷۲
اقامه حدود، آتش نشانی است	۲۷۵
اقامه حدود، نوعی تطهیر است	۲۷۸
قدرت بازدارندگی حدود جزایی اسلام	۲۷۸
اجرای حدود از همه جهت، خیر و خدمت است	۲۷۹
لزوم جامع نگری در شرایط اجرای حدود	۲۸۲
حکم قاضی اگر قاطع نبود حیات بخش نیست	۲۸۳
آبروی اسلام مهم تر از آبروی اشخاص	۲۸۴
هر موقعیتی، اقامه حدود متناسب با خود دارد	۲۸۵
اگر حدود را اجرا نکردید، خود خدا اجرای می کند!	۲۸۶
اذان	۲۸۷
اذان، احیاگر نماز و بعد هم سایر واجبات	۲۸۷
ترویج اذان گویی، روشی غیر مستقیم برای حل مسأله حجاب	۲۸۸
عادت به اذان گفتن، خجالت را از انسان می گیرد	۲۸۸
اذان گفتن، مقدمه انقطاع الی الله	۲۸۹
اذان پرده را از جلوی چشمتان برمی دارد!	۲۹۰
اذان گوها در قیامت از همه رشیدترند	۲۹۱
اگر مرد میدان هستید، هر جا وقت نماز شد اذان بگویید	۲۹۲
در دانشگاه با صدای بلند اذان بگویید و عارتان نشود	۲۹۳
اذان گویی در پارک ها	۲۹۳
اذان، امر به معروف خداوند است	۲۹۳
الفاظ اذان حتی برای کفار هم گیرایی دارد	۲۹۴
سه توصیه به بسیجیان: التزام به نماز جماعت صبح، نهی از منکر و اذان گویی	۲۹۴
ابتدا در حدّ خودتان و بصورت متعارف اذان بگویید	۲۹۵
اذان، استثناء است، بلند گفتن اذان اشکالی ندارد	۲۹۵
شیوه های آموزش امر به معروف	۲۹۶
نهی از منکر بی ضابطه، منکر را تشدید می کند	۲۹۶

ضرورت تمرین و نقش بازی کردن پیش از اجرای نهی از منکر	۲۹۶
تکرار امر به معروف، آن را ساده می‌کند	۲۹۸
آموزش اهمیت امر به معروف به کودکان با زبان تمثیل	۲۹۸
توجه به وسع و توان فرزند در آموزش امر به معروف	۲۹۹
شیوه‌های ترویج امر به معروف در جامعه	۳۰۱
حمایت از امر به معروف، فرهنگ آن را انتقال می‌دهد	۳۰۱
گسترش امر به معروف نیاز به یک روح جمعی دارد	۳۰۲
امر به معروف از پایگاه محبت به مردم، موجب ترویج آن است	۳۰۴
در امر به معروف، منتظر دیگران نباشید	۳۰۴
نقش عزاداری‌ها در احیای امر به معروف و نهی از منکر	۳۰۵
تا این روضه‌ها را دارید امر به معروف خواهید داشت	۳۰۷
اهتمام به عزای امام حسین (علیه السلام) رمز توفیق در امر به معروف	۳۰۸
«کار کردن»، بیدارکننده قلب و واعظ درونی	۳۰۸
تربیت تهاجمی، راه ایمن کردن نسل جوان	۳۰۹
ما هرگز از هنر مستغنی نیستیم	۳۱۲
قدرت هنر را می‌بینیم و استفاده نمی‌کنیم!	۳۱۳
تکریم امر به معروف و ناهی از منکر در بازار و ادارات	۳۱۵
شیوه‌های معروف سازی و اجبات و منکر سازی گناهان	۳۱۷
امر به واجب، خودش از راههای معروف کردن آن است	۳۱۷
امر و نهی، برای حفظ معروفیت معروف و منکریت منکر است	۳۱۷
اقامه حدود، سیستم شرع برای احیای منکریت محرمات	۳۱۸
خود اجرای حدود، نوعی کار فرهنگی است!	۳۱۹
لزوم تأسیس مراکزی برای احیای معروفیت و اجبات و منکریت محرمات	۳۱۹
علت دشواری ترویج معروف و سهولت ترویج منکر	۳۲۰
استفاده از «شیب ملایم» برای احیای معروف و منکر	۳۲۱
منکرات را هجو کنید	۳۲۱
استفاده از ظرفیت فیلم، مراکز تفریحی، تالارها و ... برای احیای معروف‌ها و منکرها	۳۲۲
لزوم تشویق و جشن گرفتن برای معروف‌ها	۳۲۵

شکستن عرف‌های غلط توسط انسان‌های وجیه	۳۲۶
«گفتن» باید رسم و فرهنگ مردم شود	۳۲۷
اگر گفتن رسم نشود، به بن بست خواهیم رسید	۳۲۹
پربار کردن شاخه‌ها برای تقویت ریشه‌ها	۳۲۹
تأثیر واژگان در فرهنگ‌سازی	۳۳۰
«اسم‌گذاری» راهی برای معروف و منکرسازی	۳۳۱
خیریه‌ها، از مراکز مورد طمع دشمنان	۳۳۲
گاهی لازم است خود مردم پیامد یک منکر را ببینند	۳۳۲
مراقبه‌های اخلاقی در حین امر به معروف و نهی از منکر	۳۳۴
سرمایه امر به معروف و نهی از منکر، قیام لله است	۳۳۴
لزوم داشتن نیت صادق در امر به معروف	۳۳۵
تأثیر تذکر خالصانه برای خدا	۳۳۶
امر به معروف کردن‌تان، برای نمایش غیرت و شجاعت نباشد	۳۳۷
احتمال خالص بودن این‌طور نهی از منکرها بیشتر است	۳۳۷
اجتناب از سهل‌انگاری در امر به معروف	۳۳۸
ظرافت‌های انجام امر به معروف و نهی از منکر	۳۳۹
لزوم رعایت ظرایف امر به معروف جهت تعطیل نشدن آن	۳۳۹
دشواری پیاده کردن سیستم صحیح برای امر به معروف	۳۴۰
نهی از منکر کنید تا خدا شیوه نهی از منکر را یادتان بدهد!	۳۴۱
همه افعال مؤمن باید ضابطه‌مند باشند	۳۴۲
انسان‌ها مثل کمر بند هستند	۳۴۵
محبت، درون مایه امر به معروف و نهی از منکر	۳۴۵
تذکر همراه با محبت نسبت به شخص و بغض نسبت به عملش	۳۴۸
نهی از منکر غیر مشفقانه، فرهنگ نهی از منکر را منقرض می‌کند	۳۴۹
به نحوی نهی از منکر نکنید که موجب لجبازی فرد شود	۳۵۰
تفاوت روش خداوند و سلاطین در تذکر دادن	۳۵۱
خوش خلقی و نهی از منکر، همدیگر را کمرنگ نکنند	۳۵۲
مهر و خشم نفسانی، هیچ‌کدام سازنده نیستند	۳۵۳

با چه لهجه ای امر به معروف می کنی؟	۳۵۴
به موقعیتی که قدرت نهی از منکر نداری نرو!	۳۵۵
اگر تکلیف ندارید، تجسس نکنید	۳۵۵
رعایت حریم خصوصی در هنگام نهی از منکر	۳۵۶
فصل ششم: موانع و چالش ها	
موانع انجام و ترویج امر به معروف و نهی از منکر	۳۵۹
ترس از جان و رزق، دو مانع موهوم برای ترک امر به معروف	۳۵۹
تعلقات، مانع انجام نهی از منکر	۳۶۰
شیوع گناه، عامل ترک نهی از منکر	۳۶۱
اهل منکر، به دنبال همزیستی کردن جامعه هستند	۳۶۱
همین ترس، مرگ ماست	۳۶۳
ترک امر به معروف از ترس بداخلاق انگاشته شدن	۳۶۴
اعتماد به مصالح نهفته در قوانین و تشریعات الهی	۳۶۴
توجه به زمینه های رشد منکر و معروف	۳۶۶
علوم انسانی غیرتوحیدی، زمینه ساز رشد منکرات در جامعه	۳۶۶
مسدود بودن راه ازدواج، زمینه رشد منکرات	۳۶۸
عاقبت جلودار شدن در منکرات	۳۶۹
مراقبت نسبت به طراحی حیامندانۀ لباس های ورزشی	۳۷۰
پارک ها را رها نکنید	۳۷۲
استفاده دشمن از برخی موقعیت های خاص برای ترویج منکرات	۳۷۳
استفاده دشمن از شب های عروسی برای ترویج منکرات	۳۷۴
عدم اعتماد به مدیریت درونی افراد، زمینه رشد منکرات است	۳۷۴
فهرست منابع	۳۷۶

مقدمه

از آغاز آفرینش انسان، همواره کشمکش میان خیر و شر، حق و باطل و معروف و منکر وجود داشته است. یکی از هوشمندانه‌ترین و اعجاب‌برانگیزترین قوانینی که در ادیان مختلف تشریع شده و به منزله پشتوانه‌ای مستحکم برای تحقق احکام دین و بقا و شکوفایی حیات فرد و اجتماع محسوب می‌شود، «امر به معروف و نهی از منکر» است. این فریضه الهی، غبار غفلت‌ها و بی‌تفاوتی‌ها را می‌زداید و نقشی محوری در هدایت انسان‌ها و جلوگیری از انحراف جوامع ایفا می‌کند. کتاب پیش‌رو، سفری است به قلب این فریضه بزرگ؛ از چیستی و حکمت آن، تا آثار فردی و اجتماعی، و از روش‌های اجرای آن تا چالش‌ها و موانعی که بر سر راه آن وجود دارد.

عالم متفکر و حکیم، مرحوم آیت الله حائری شیرازی رحمته الله علیه با اشراف عمیق به قرآن و روایات، و با بهره‌گیری از تجربیات میدانی فراوان، چه در ساحت تبلیغ دین و حضور در میان مردم، و چه در زمان طولانی حضور در مناصب اجرایی و حاکمیتی، در این کتاب از زوایایی بکر، بدیع و کاربردی به مقوله امر به معروف و نهی از منکر پرداخته‌اند که می‌تواند افق‌های جدیدی را به روی خواننده بگشاید.

در ارتباط با این کتاب، چند نکته قابل ذکر است:

۱. این اثر، محصول فیش‌برداری از متن مکتوب چندین هزار جلسه عمومی و تخصصی مرحوم استاد رحمته الله علیه بوده است که در قالب یک

ساختار موضوعی متناسب، به صورت کتاب حاضر تدوین شده است.

۲. کتاب حاضر، هم مخاطب را با ابعاد نظری امر به معروف و نهی از منکر آشنا می‌سازد و هم زبان و ادبیاتی گرم و تربیتی برای واداشتن مخاطب جهت اقامه این فریضه دارد و امتیاز مهم آن اینست که برای اقشار مختلف جامعه، اعم از متخصصین و غیر متخصصین، مفید و راهگشا است.

۳. امور پژوهشی، اجرایی و تدوین این اثر، توسط دفتر حفظ و نشر آثار آیت‌الله حائری شیرازی در قم انجام شده است.

در پایان از همه کسانی که در پدید آمدن این مجموعه نقش ایفا کردند اعم از فیش‌برداران، ویراستاران، تدوینگران و ... قدردانی نموده و توفیقات روزافزون آن‌ها را از خداوند متعال، مسئلت داریم.

بنیاد علوم انسانی اسلامی آیت‌الله حائری شیرازی رحمته‌الله

رجب المرجب ۱۴۴۶

دی ماه ۱۴۰۳